

Uppsala domkyrkas arkiv

Uppsala domkyrkas arkiv innehåller handlingar rörande Uppsala domkyrka. **Observera** att Uppsala domkyrkas arkiv **inte** är samma sak som Uppsala domkyrkoförsamlings arkiv eller Uppsala domkapitels arkiv. I de bägge senare arkiven finns dock också handlingar om domkyrkan.

Uppsala domkyrkas arkiv består av två olika arkivbestånd, ett äldre och ett yngre:

1. Depositionen – den äldre delen (–1863)
2. Librariet – den yngre delen (i huvudsak 1864 och framåt)

Depositionen – den äldre delen

Uppsala domkyrkas arkiv före 1864 överlämnades såsom deposition till landsarkivet den 25 februari 1904. Det är inte nu längre någon deposition och omfattas inte av några begränsningar i tillgänglighet men namnet lever kvar.

Depositionens 77 volymer är förtecknade med genomgående volymnumrering. Det ursprungliga arkivet omfattade dessutom ett pergamentsbrev från 1664 samt ett större antal kartor och ritningar. Kartorna och ritningarna hör numera till Librariet medan pergamentsbrevet ingår i landsarkivets samling Pergaments- och medeltida brev, som nr 416.

Depositionen innehåller bland annat domkyrkorådets protokoll och handlingar, domkyrkans handlingar, inventarieförteckningar, handlingar angående de småländska hemmanen samt räkenskaper av skilda slag. Serien ”Domkyrkans räkenskaper” (volymerna 17–52) fortsätter i Librariet serie G 1.

Librariet – den yngre delen

Ordet *librarium* betyder bokkammare ett sådant invigdes 1915 i ett rum ovanför skrudkammaren nordöst om Ansgarskapellet. Tanken var att man i detta rum skulle förvara böcker med anknytning till domkyrkan och ärkestiftet men även böcker av kyrkohistoriskt, konsthistoriskt och kulturhistoriskt intresse. Där förvarades sedan också dokument rörande domkyrkans arkitektur och byggnadshistoria och librariet blev därigenom så småningom ”domkyrkans arkiv”. Domkyrkans librarium kom alltså att stå för både rummet och innehållet (handlingarna, arkivet). I samband med domkyrkans restaurering på 1960- och 1970-talen flyttades Uppsala domkyrkas librarium till annan plats och splittrades. Arkivet överfördes senare till landsarkivet i Uppsala och är ordnat efter allmänna arkivschema.

En viktig del av handlingarna i Librariet gäller domkyrkans underhåll och restaureringar, bland annat Helgo Zettervalls restaurering 1885–1894 och renoveringsarbeten och arkitektävlingar under 1900-talet. Från Zettervalls restaurering finns exempelvis

byggnadskommitténs protokoll, arkitekt Emil Viktor Langlets brevkopiebok, inkomna handlingar, räkenskaper, fotografier och ritningar. Arkivet är också rikt på räkenskaper, fotografier samt kartor och ritningar.

Librariet omfattar huvudsakligen handlingar från och med 1864. Det ingår också handlingar från före 1864, främst kungörelser och efterlysningar, ämnesordnade handlingar rörande domkyrkan och månadsräkenskaper.

I början av 1960-talet fick dåvarande expeditionsvakten vid Uppsala domkapitel Lennart Löthner tjänstledigt från sin tjänst för att gå igenom och ordna Uppsala domkyrkas librarium. 1965 skrev han en promemoria, i vilken han redogjorde för innehållet i Uppsala domkyrkas librarium samt för det ordningsarbete som han hade gjort.

Till den äldre delen av arkivet, till 1950-talet, har Lennart Löthner upprättat detaljerade register där i stort sett varje handling har sin egen beteckning. Dessa register finns bevarade i serie D 2 och kopior av registren finns tillgängliga i forskarexpeditionen.

I den nya förteckningen finns registrens beteckningar angivna och den gamla sökvägen är på så sätt bevarad. Detta gäller i första hand serierna **F 1** Handlingar rörande domkyrkan m.m. (äldre beteckning C), **F 3** Fotostatkopior av medeltida handlingar i Riksarkivet (äldre beteckning H), **K 1** Fotografier (äldre beteckning F) och **Ö 1** Tidningsurklipp (äldre beteckning G) men också de första volymerna i serie F 2 Handlingar rörande domkyrkans renovering (äldre beteckning C).

Till de äldre ritningarna finns också upprättat ett register med den äldre beteckningen E i volym D 2:1. I samma volym finns även ett "Sakregister över i UDA, ULA och UUB befintliga handlingar om Uppsala domkyrka". (UDA = Uppsala domkapitels arkiv, ULA = Landsarkivet i Uppsala, UUB = Uppsala Universitetsbibliotek)

Lästips

Uppsala domkyrka, band 1–9, red. Herman Bengtsson (Uppsala 2010–2016). Se särskilt Örjan Simonsons kapitel om domkyrkan i arkiven i band 1 (2010).

Landsarkivet i Uppsala 2009-09-30
Cecilia Björkman

Uppdaterad 2016-11-08
Linda Oja